

METASTATİK HORMON DUYARLI PROSTAT KANSERİNDE HALP SKORU ANALİZİ: ZAMAN İÇİNDEKİ DEĞİŞİMİ VE PROGNOSTİK DEĞERLENDİRME

Sercan Özbek¹, Gökhan Çolak¹, Merve Turan¹, Esin Oktay¹, Bilgin Demir¹

¹Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, Aydın

Amaç: Metastatik hormon duyarlı prostat kanserinde (mHSPC) prognozu öngörebilecek, pratik ve düşük maliyetli belirteçlere ihtiyaç devam etmektedir. Sistemik inflamasyon ve beslenme durumunu birlikte yansıtan HALP skorunun (hemogloblin-albümün-lenfosit-trombosit) bu hasta grubunda prognostik rolünü değerlendiren çalışma sayısı literatürde sınırlıdır. Bu çalışmada mHSPC’de tanı anı HALP skoru ve erken dönem değişiminin kastrasyon direncini ve genel sağkalım (OS) üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: mHSPC tanılı 169 hastanın verileri retrospektif olarak analiz edildi. HALP skoru tanı anında ve tedavinin 3. ayında hesaplandı. Mortalitenin öngörüsünde HALP’nin ayırt edici performansı ROC analiziyle ve eşik değerler cut-off yaklaşımıyla belirlendi. OS Kaplan–Meier yöntemiyle hesaplandı ve gruplar log-rank testiyle karşılaştırıldı. Bağımsız prognostik değişkenler çok değişkenli Cox regresyon modeliyle değerlendirildi; istatistiksel anlamlılık $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

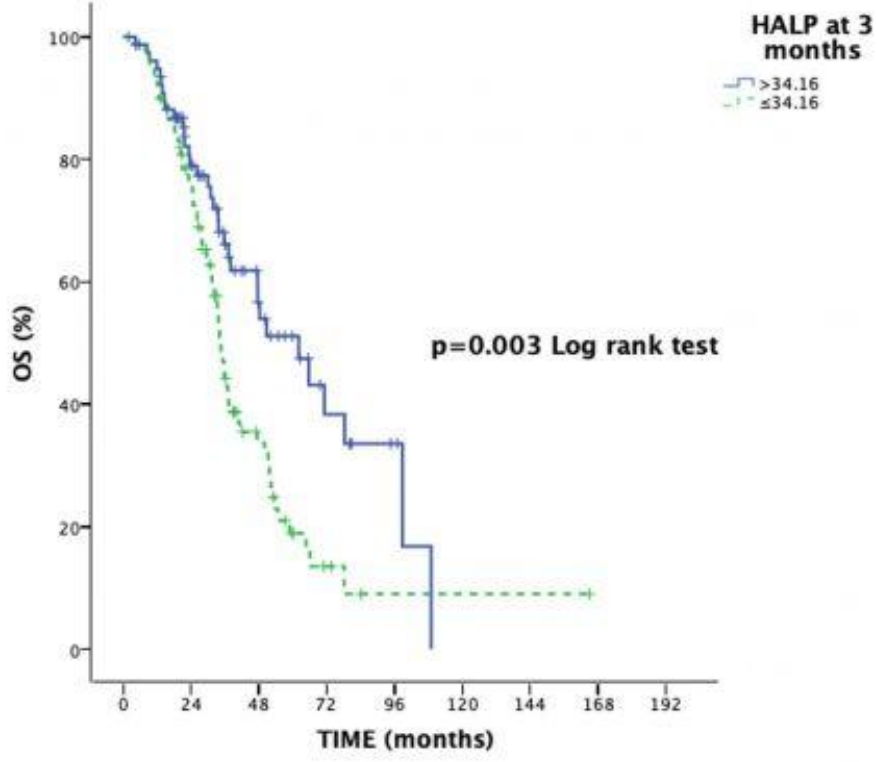
Bulgular: Çalışmaya mHSPC tanılı 169 hasta dâhil edildi; medyan yaş 69 (45–91) yıl, en az bir komorbidite oranı %82,8 ve ECOG 0–1 oranı %62,2 idi. Tanı anı medyan PSA 87,11 ng/mL olup olguların %87,0’ında lokorejyonel lenf nodu, %82,2’sinde kemik metastazı, %32,5’inde visseral metastaz saptandı (en sık akciğer %15,4 ve karaciğer %12,4). İzlemede tüm hastalar kastrasyon dirençli hâle geldi ve mortalite oranı %58,0 idi. Tanı anı HALP skoru mortaliteyi ayırt etmedi (AUC 0,573; $p = 0,106$; cut-off $\leq 40,94$). Üçüncü ay HALP anlamlıydı (AUC 0,632; $p = 0,003$; cut-off $\leq 34,16$) ve HALP $\leq 34,16$ grubunda medyan OS 34,4 ay, $> 34,16$ grubunda 62,1 ay bulundu ($p = 0,003$). Çok değişkenli Cox modelinde 3. ay HALP $\leq 34,16$ (1,45; $p = 0,049$) ve yüksek volüm (HR 2,30; $p = 0,002$) istatistiksel olarak bağımsız ölüm riski belirteçleriydi; HALP değişimi kastrasyon direnç süresi ve OS ile ilişkili değildi.

Sonuç: mHSPC’de tanı anı HALP prognostik görünmezken, tedavinin 3. ayında HALP $\leq 34,16$ daha kısa OS ve artmış mortalite ile ilişkilidir; yüksek volüm hastalıkla birlikte bağımsız risk faktörü olarak gözlemlendi. Bu çalışma; üçüncü ay HALP skorunun mHSPC’nde klinik izlemede, risk değerlendirmesine katkı sağlayabileceğini düşündürmektedir.

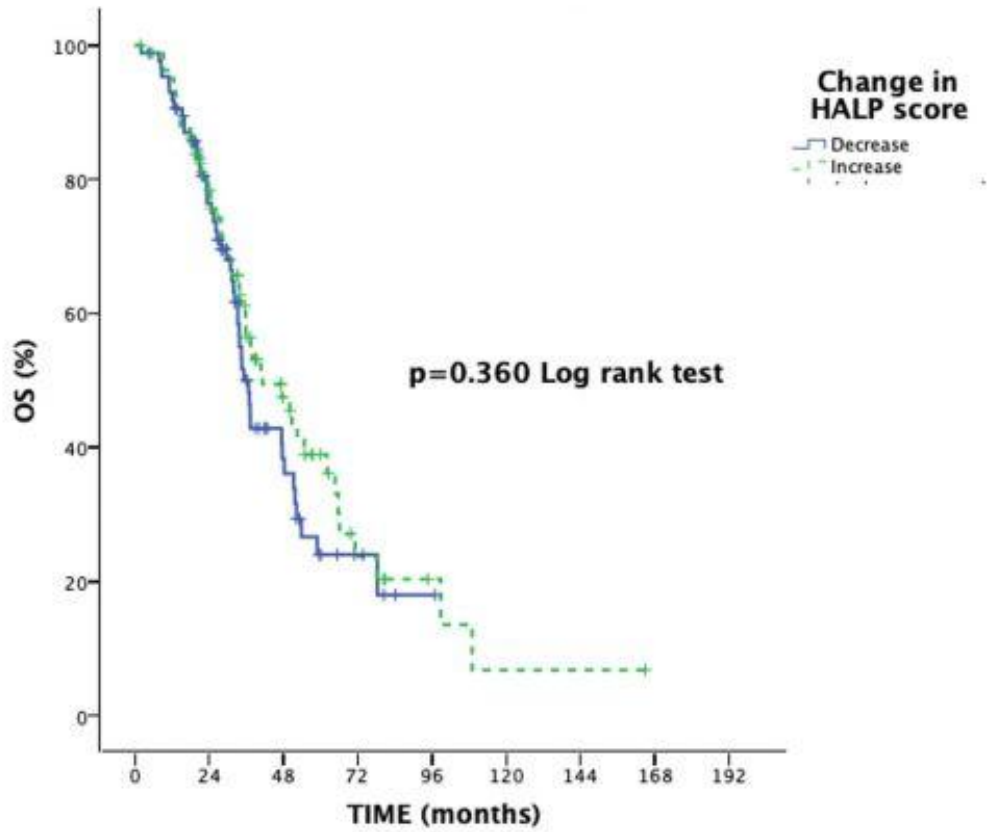
Anahtar Kelimeler : Prostat kanseri, HALP skoru, Prognostik belirteç, Genel sağkalım

Resimler :

Resim Açıklaması: Şekil 1. Tedavinin 3. ayında HALP skoruna göre genel sağkalım Kaplan–Meier analizi

Resim Açıklaması: Şekil 2. HALP skorundaki erken dönem değişime (artış vs azalış) göre genel sağkalımın Kaplan–Meier analizi

Tables :

Tablo 1. HALP parametresinin mortaliteyi ayırt etmede öngörücü değerinin analizi

Değişkenler	AUC	%95 CI	Cut-off	Sensitivity (%)	Spesificity (%)	p
HALP tanı	0,573	0,485-0,661	≤40,94	59,2	59,2	0,106
HALP 3. ay	0,632	0,547-0,718	≤34,16	65,3	64,8	0,003

Tablo 2. Hastalara ait genel sağkalım karşılaştırmaları

Değişkenler	2 yıllık %	5 yıllık %	Median ay (%95CI)	p
Genel	77,4	31,8	37,30(28,27-46,32)	
Tanı yaşı				

<65	86,2	26,3	41,23(25,76-56,69)	0,488
>65	72,4	33,7	36,73(32,88-40,58)	0,488
ECOG				
0	88,7	50,4	62,13(45,47-78,79)	0,068
1	83,1	28,9	40,73(27,72-53,73)	0,068
2	65,9	25,0	33,70(31,21-36,18)	0,068
Latitude				
Düşük risk	92,5	51,5	65,70(48,56-82,83)	<0,001
Yüksek risk	66,6	19,6	33,56(29,62-37,50)	<0,001
Chaarted				
Düşük volüm	92,5	52,4	65,70(48,87-82,52)	<0,001
Yüksek volüm	66,3	18,4	32,20(28,07-36,33)	<0,001
Visseral metastaz lokalizasyonu				
Yok	80,7	38,7	47,56(33,35-61,77)	
Karaciğer	68,4	33,3	30,00(24,36-35,63)	0,028
Akciğer	76,9	25,5	40,73(28,15-53,31)	0,028
Diğer	50,0	-	18,06(0,00-58,29)	0,028
HALP 3. ay				
>34,16	79,0	51,1	62,13(42,32-81,94)	0,003
≤34,16	76,1	18,9	34,43(31,48-37,38)	0,003
HALP değişim				
Azalma	76,4	24,0	35,16(31,20-29,12)	0,360
Artma	78,4	38,9	41,23(27,17-54,75)	0,360

Tablo 3. Klinik değişkenlerin ölüm riski üzerine çok değişkenli cox analizi

Değişkenler	HR (%95 CI)	p
Chaarted		
Düşük volüm	ref	
Yüksek volüm	2,30(1,37-3,88)	0,002
Viseral metastaz lokalizasyonu		
Yok	ref	
Karaciğer	1,12(0,60-2,11)	0,709
Akciğer	0,93(0,52-1,65)	0,815
Diğer	1,08(0,41-2,81)	0,816
HALP 3. ay		
>34,16	ref	
≤34,16	1,45(1,02-2,26)	0,049